

Metinler anlatım özelliklerine göre öyküleyici ve sıralı/kronolojik olmak üzere ikiye ayrılır:

Öyküleyici Metinler

Hikâye, roman, masal gibi kahramanın başından geçen olayları anlatan metinlere **öyküleyici metin** denir. Bu metinlerde olaylara, olayları yaşayan kişilere/varlıklara ve olayların yaşandığı yere ve zamana yer verilir; öyküleyici ve betimleyici paragraflar kullanılır. Öyküleyici metinler **“serim, düğüm ve çözüm”** bölümlerinden oluşur.

Örnek:

Her sene bu aylarda yaptığımız gibi halamın “Bin Yıldızlı Otel” diye adlandırdığı tahtamızı yine dama kurmuştuk. Burada sıcaklığın etkisini daha az hissetmemiz gerekirdi ancak bu sene öyle olmadı. Tahtada uyumak bile sıcaklığın bunaltıcı etkisini azaltmadı. “Acaba neden?” diye düşünürken bir anda ablamın “Tuğba!” diye seslendiğini duydum ve yalnız olmadığımı anladım. Belli ki onu da uyku tutmamıştı.

Sıralı/Kronolojik Metinler

Bilgilendirici metinlerde kullanılan sıralı/kronolojik metin yapısı önemli insanların yaşam öykülerini, bir uygulamanın iş ve işlem basamaklarını veya bir olayın aşamalarını anlatmak için kullanılır. Sıralı/kronolojik metin yapısının kullanıldığı metinlerde öncelik-sonralık (ilk olarak, önce, sonra, daha sonra, ardından vb.) ifadelerine sıklıkla rastlanır. Sıralı/kronolojik metinlere konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir giriş yapılarak başlanır. Ardından olaylar ve bilgiler uygun sıraya konularak verilir. Son aşamada girişteki ifadelerle bağlantı kurularak metin tamamlanır.

Örnek:

Bir kâseyi su ile doldurun. Daha sonra suyun üzerine toz karabiber serpin ve karabiberin suyun yüzeyine yayılmasını bekleyin. Karabiber yayıldıktan sonra, önce parmağınızı sıvı sabuna batırın, ardından da karabiberin üzerine dokununuz. Bunu yaptığınızda karabiber tanelerinin suda dans eder gibi hareket ettiğini göreceksiniz.

Sıra Sende 1

Uluğ Dağ’ın gölgesinde kurulu küçük bir Türk obasında Tarkan adında bir çocuk yaşırdı. Tarkan geceleri gökyüzüne bakar, ayı seyrederken de hayallere dalardı. Ona göre ay, yeryüzündeki oyunlardan bıkmış çocuklara gülümseyen bir dosttu. Bir akşam babası, ona gökten gelen atılar ve yıldızların arasından geçen savaşçılarla ilgili eski bir destan anlattı. O anda Tarkan’ın kafasında aya gitmeye dair bir fikir belirdi. O günden sonra Tarkan, günlerini sazdan balonlar yaparak ve taşlarla yıldız haritaları çizerek geçirmeye başladı.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici metin yapısı ile yazılmıştır.
- B) Bir uygulamanın aşamaları anlatılmıştır.
- C) Olay anlatımına yer verilmiştir.
- D) Kişi ve yer unsurlarına yer verilmiştir.

Sıra Sende 2

Hilal taktiği, Türk savaş tarihinde zekâ ve çevikliğin simgesi olan bir stratejidir. Bu taktik şöyle uygulanır: Öncelikle ordu; merkez, sağ ve sol kanat olmak üzere üçe ayrılır. Merkez kuvvetleri düşmana saldırır gibi yapar. Ardından kontrollü biçimde geri çekilir ve bu sırada ok atarak düşmanı meşgul eder. Geri çekilen merkez kuvvetlerini takip eden düşman, farkında olmadan hilal şeklinde açılmış sağ ve sol kanatların arasına girer. Sağ ve sol kanatlar hızla kapanarak düşmanı çember içine alır. Son olarak merkez kuvvetleri de geri dönerek kuşatmayı tamamlar ve düşman yenilgiye uğratılır.

Bu metinle ilgili,

- I. Öncelik-sonralık bildiren ifadelerle yer verilmiştir.
- II. Olaya dayalı bir anlatım söz konusudur.
- III. Sıralı/kronolojik metin yapısına göre yazılmıştır.

yargılarından hangileri söylenabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

Etkinlik 1

Aşağıdaki metinlerde kullanılan metin yapısını (öyküleyici, sıralı/kronolojik) belirleyerek boş bırakılan yerlere yazınız.

a. Fotoğraf çekimine öncelikle konu belirlenerek başlanır. Bu konu insan, ürün, nesne veya doğa olabilir. Çekilecek konu belirlendikten sonra mekân, ışık durumu ve gerekli ekipman (kamera, tripod, lens) gözden geçirilir. Konunun kadrajdaki yer, arka plan ve açı seçilir. Daha sonra ışık ayarlanır. Odaklama tamamlandıktan sonra çekim gerçekleştirilir, gerekirse birden fazla poz alınır. Son olarak fotoğraflar incelenir, netlik ve kompozisyon kontrol edilir. Renk, kontrast, keskinlik gibi düzenlemeler yapılır ve fotoğraf basılır.

b. Nasreddin Hoca bir köye gittiğinde halk, Hoca'yı imtihan etmek ister. Ona "Hocam, padişah mı büyük yoksa çiftçi mi?" diye sorarlar. Hoca şöyle bir arkasına yaslanır, sonra da sakalını sıvazlar ve "Bunu bilmeyecek ne var! Elbette çiftçi büyük, çiftçi olmazsa padişah açlıktan ölür." der.

c. Arda, en yakın arkadaşı Selim'le kavga etmişti ve günlerdir konuşmuyorlardı. Hafta sonu Selim'in doğum günüydü, sınavtaki herkes doğum gününe davetliydi ama Arda değildi. O gün Arda en sevdiği arkadaşını kaybetmiş olduğunu anladı. Canı öyle sıkıldı ki tüm gün kimseyle konuşmadı, teneffüse çıkmadı, kantine inmedi. Öğle arasında herkes parti hakkında konuşurken o, tek başına oturmayı tercih etti. Eve döndüğünde hiçbir şey olmamış gibi davrandı ama gözleri doluydu. Gece, yastığa başını koyduğunda ilk kez bu kadar yalnız olduğunu fark etti.

ç. Krep yapmaya yumurtayı ve şekeri çırparak başlarız, sonra da bu karışıma süt ekleriz. Biraz daha karıştırdıktan sonra vanilya, kabartma tozu ve biraz tuz ekleyerek akışkan bir hamur elde ederiz. Önceden ısıttığımız tavayı yağlarız ve hamurdan bir kepçe alıp tavaya döküyoruz. Tavadaki hamur göz göz olunca hamuru çeviririz. İki tarafı da pişen kreplerimizi bal, reçel veya çikolata ile servis ederiz.

d. Sema, her sabah okul yolunda gördüğü minik kediye gizlice besliyordu. Annesine her akşam keşke onu evimize alabilsek, diyordu ama annesi evlerinin küçük olduğunu söyleyerek bu isteği geri çeviriyordu. Sema, yağmurlu bir sabah kediye titrerken görünce dayanamadı ve onu montunun içine koyup eve getirdi. Annesi kapıyı açtığında titreyen kediye ve Sema'nın gözlerindeki mutsuzluğu görünce yumuşadı. O günden sonra evlerinde patili bir dostları oldu.

Paragraflar yazılış amaçlarına göre üçe ayrılır.

Tanıtma Paragrafı

Tanıtma paragrafları bir kavramın tanımlanması veya kişi ve nesnelerin tanıtılması amacıyla yazılır. Bu paragraflar tek başına kullanılabildikleri gibi bilgilendirici metinlerde de karşımıza çıkabilir. Bir kavram tanıtılacak ise paragraf onun sözlük tanımıyla başlar. Sonrasında tanıma uygun bir örnekle devam edilir. Ardından tanıma uymayan, tanımlanan kavramla karıştırılabilecek durumların örneği verilir. Son olarak paragraf, tanımlanan kavramın ayırt edici özelliği vurgulanarak bitirilir.

Bir kişi veya nesne tanıtılacaksa paragrafa tanıtılan kişi veya nesne hakkındaki temel bilgilerle başlanır. Ardından kişi veya nesnenin ayırt edici ve ön plana çıkan özellikleri verilir. Son olarak da tanıtılan kişi veya nesnenin önem ve değerinden bahsedilerek paragraf sonlandırılır.

Örnek:

Mavi, yeşil, pembe... Renklerin gökyüzünde kıpır kıpır dolaştığı bu eşsiz olayın ismi “aurora”. Latince “şafak” anlamına gelen bu ismi 1592 ile 1655 yılları arasında yaşayan matematikçi bilim insanı Pierre Gassendi vermiş. Auroralar, Dünya’nın iki kutup bölgesinde de görülebiliyor. Kuzey Kutbu’nda görülene “aurora borealis”, Güney Kutbu’nda görülene ise “aurora australis” deniyor. Biz de bu olayı “kutup ışıkları” veya “kuzey ışıkları” olarak adlandırıyoruz.

Aşağıdakilerden hangisi tanıtma paragrafından alınmıştır?

- A) Zurna, üflemeli bir Türk halk müziği çalgısıdır. Genellikle ağaçtan yapılan gövdesi ve geniş ağzı vardır. Yüksek ve güçlü sesi sayesinde düğün, bayram ve asker uğurlamalarında sıkça kullanılır.
- B) Ufuk çizgisi yavaşça aydınlanırken gökyüzü turuncu ve pembenin tonlarıyla boyanıyor. Uyanmaya başlayan doğanın sessizliğini kuş cıvıltıları bozuyor. Güneş, altın bir tepsi gibi yavaşça yükselip karanlığın içinden ışığını serpiyor.
- C) Hakem düdüğü çaldı ve maç başladı. Futbolcular da seyirciler de çok heyecanlıydı. İlk yarıda gol olmadı ama ikinci yarıda ev sahibi takım golü buldu.
- D) Okul çıkışı markete uğrayan Can; cips, çikolata ve gazoz aldı. Eve gelip aldıklarının hepsini yedi ama akşam olunca karnı ağrıdı. Midesi de bulanmaya başlayınca babası onu hemen doktora götürdü.

Öyküleme Paragrafı

Öyküleyici paragraflar veya diğer adıyla olay paragrafları yaşanmış veya hayal ürünü olayların anlatıldığı paragraflardır. Bu paragraflarda olayın kimler tarafından nerede ve ne zaman yaşandığına yer verilir. Bu tür paragraflar tek başlarına kullanılabildikleri gibi birden fazla olayın yer aldığı masal, hikâye ve romanlarda da sıklıkla karşımıza çıkar.

Örnek:

Mustafa, gece yarısından sonra karanlığın içinde yürümeye başladı. Düşe kalka Hacı Hüseyin’in evine geldi. Durdu, etrafı dinledi. Ses seda yoktu. Doğruca ahıra gitti. Kapı aralıktı. Kapıyı itti ve içeri girdi. Cebinden çıkardığı mumu yaktı. Köşede bir eşek vardı. Eşek bir heykel gibi kıpırdamadan duruyordu. Mustafa, eşeğin hasta olduğunu anladı ve onu kaptığı gibi veterinerine götürdü.

Paragraf Türleri

Sıra Sende 4

Aşağıdakilerden hangisi öyküleyici paragraf türünde yazılmıştır?

- A) Patiska, pamuk ipliğinden dokunan ince ve seyrek dokulu bir kumaştır. Genellikle beyaz renkte olur ve yumuşak yapısıyla dikkat çeker. İç giyim, astar ve bazı ev tekstili ürünlerinde kullanılır. Hafif ve geçirgen yapısı sayesinde sıcak havalarda tercih edilir.
- B) İstanbul Boğazı; Asya ile Avrupa'yı ayıran, aynı zamanda da birleştiren büyüleyici bir su yoludur. Kıyılarında saraylar, yalılar ve tarihî yapılar sıralanırken sularında vapurlar ve tekneler süzülür. Burası hem doğal güzelliğiyle hem de kültürel zenginliğiyle İstanbul'un kalbidir.
- C) Uçak aniden sarsılmaya başlayınca küçük Duru, koltuğuna sıkıca tutundu ve korkuyla annesine baktı. Annesi, Duru'nun elini tutup "Bu sadece hava akımı, biraz sallanacağız ama geçecek." diyerek onu sakinleştirmeye çalıştı. Birkaç dakika sonra sarsıntı azaldı ve pilotun sakin sesi duyuldu.
- D) Roald Dahl, 1916 yılında Galler'de doğmuş Norveç asıllı bir yazardır. Gençliğinde pilotluk yapmış, II. Dünya Savaşı'nda Kraliyet Hava Kuvvetlerinde görev almıştır. Savaş sonrasında yazarlığa yönelmiş, çocuk kitaplarıyla ünlenmiştir. "Charlie'nin Çikolata Fabrikası" ve "Dev Şeftali" gibi eserleri en bilinenler arasındadır.

Betimleme Paragrafı

Bir varlığı, kişiyi veya yeri okurun gözünde canlandırmaya **betimleme**, bu amaçla yazılan paragraflara da **betimleyici paragraf** denir. Betimleyici paragraflarda betimlenen unsurun ayırt edici özelliklerine yer verilir.

Örnek:

Raflara sıralanan kulaklıklar, telefonlar ve akıllı saatler; insanı teknolojiye dokunmaya davet ediyordu. Çocuklar sanal gerçeklik gözlüklerini deniyor, büyükler robot süpürgeleri inceliyordu. Hafif uğultulu bir fonda reklam müzikleri çalıyor, her ürün müşterileri kendine çekiyordu.

Ulti Not

Betimleme bağımsız yani bir olaya bağlı olmadan yapılabileceği gibi metin içinde olaylara ya da kişilere bağlı olarak da yapılabilir.

Bağımsız Betimleme Örneği: Evimiz sokağın başında, geniş bahçeli, iki katlı, ikinci katında genişçe bir balkon olan mavi boyalı bir yapıydı.

Metin İçi Betimleme Örneği: Seher, okula giderken yol boyunca top top duran yeşil ağaçları, grileşen ve kötü kokan çöp konteynerlerini görüyor, aralıksız geçen otomobillerin arasından süzülüyordu.

Sıra Sende 5

(I) Bankta oturan yaşlı adamın yüzündeki derin çizgiler, yılların yaşanmışlıklarını sessizce anlatıyordu. (II) Üzerindeki eski cekette, bedeninin yavaş hareketlerinde zamanın izleri görülüyordu. (III) Ben uzaktan adamı izlerken adamın oturduğu bankın yanına bir güvercin kondu. (IV) Adam, güvercine doğru eğildi ve ona avucundaki yemi uzattı.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde betimleme yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

Etkinlik 2

Aşağıdaki paragrafların türlerini “✓” sembolü ile belirtiniz.

		Öyküleme Paragrafı	Betimleme Paragrafı	Tanıtma Paragrafı
a.	Yasemin, güzel kokulu çiçekleriyle bilinen, çalı formunda bir süs bitkisidir. Genellikle beyaz ya da sarı renkte olan çiçekleri özellikle yaz akşamlarında etrafa hoş bir koku yayar. Yasemin, parfüm yapımında ve bahçelerde dekoratif amaçla sıkça kullanılır.			
b.	Deniz kıyısında yaşayan Ali, sabahları kumsalda yürümeyi çok severdi. Bir gün suya taş atarken gümüş renkli bir yunus, suyun içinden çıkarak Ali'ye selam verdi. Ali, ilk başta korktu ama sonra yunusa gülümsedi. Yunusun ona zarar vermek istemediği belliydi.			
c.	Yağmur saatlerdir yağıyordu. Camın dış yüzeyine düşen damlalar, birbirine karışarak ince izler bırakıyordu. Gri bulutlar gökyüzünü örtmüş, dünya sessizce içine kapanmıştı. Pencereden bakarken zaman yavaşlıyordu âdeta.			
ç.	Pile, kumaş veya kâğıt gibi yüzeylerde yapılan dekoratif kıvrıma işlemidir. Genellikle bir katın diğerinin üzerine düzenli şekilde katlanmasıyla oluşur. Tekstil sektöründe etek, perde ve elbise gibi ürünlerde estetik amaçla kullanılır. Asıl adı “pili” olan bu teknik, halk arasında “pile” olarak bilinir.			
d.	Semih, babasının yeni aldığı topa hayranlıkla baktı. Öylesine mutlu olmuştu ki bu armağana, söyleyecek söz bulamıyordu. Hemen aşağı indi çünkü arkadaşlarını toplayıp güzel bir maç yapmak istiyordu. İlk olarak Yasin'i çağırırdı. Yasin topu görür görmez ince bir ısıklık çaldı. Ardından Kemal, Muhsin ve Tarık geldi.			
e.	Nazlı, sabahın erken saatinde daha alarm çalmadan gözlerini açtı. Sınav günü gelip çatmıştı. Kahvaltı tabağı önünde duruyordu ama heyecandan tek lokma bile yiyemedi. Evden anne ve babasıyla çıktı, neyse ki trafik yoktu. Sınava gireceği okula yarım saatte ulaştılar. İçeri girerken derin bir nefes aldı, kalbi küt küt atarken kendi kendine fısıldadı: “Bugün hayallerimin kapısını aralayacağım.”			
f.	Artık bahar zamanıydı. Simsiyah ve korkutucu bulutlar, yerini parlayan güneşe ve masmavi gökyüzüne bırakmıştı. Vadi rengârenk çiçekler ile dolup taşıyordu. Bir yanda rengârenk açan kayısı, diğer yanda renkli çiçeklerini dökmeye hazır olan şeftali ağaçları...			

1. Aşağıdakilerden hangisi tanıtma paragrafı değildir?

- A) Artvin'in Borçka ilçesinde yer alan Karagöl, yeşilin binbir tonunu barındıran büyüleyici bir tabiat parkıdır. Heyelan sonucu oluşmuş bu göl, çevresindeki ladin ve çam ormanlarıyla âdeta bir doğa harikasıdır. Burası sessizliği ve temiz havasıyla kampçılar ve fotoğraf tutkunları için ideal bir kaçış noktasıdır.
- B) Sevim Ak, 11 Ağustos 1955 tarihinde Samsun'da doğmuştur. Kimya mühendisliği eğitimi almasına rağmen edebiyata yönelerek 1980'li yıllardan itibaren çocuklar için yazılar yazmaya başlamıştır. "Uçurtmam Bulut Şimdi" adlı kitabıyla edebiyat dünyasında dikkat çekmiş, eserleri farklı dillere çevrilmiştir.
- C) Metronom, müzisyenlerin sabit bir ritimle çalmasını sağlamak için düzenli aralıklarla ses çıkaran bir cihazdır. Dakikadaki vuruş sayısını ayarlayarak istenen tempoda çalmayı kolaylaştırır. Metronomun hem mekanik hem de dijital türleri bulunur. Metronom, müzik eğitimi alanların ritim duygusunu geliştirmek için vazgeçilmez bir araçtır.
- D) Kenan küçük kır evinin bakımsız bahçesinde terk edilmiş gibi duran paslı bisikleti görünce heyecanlandı. Hemen bisikletin yanına gitti ve sağını solunu kontrol etti. Bisikletin lastikleri inikti ama patlağı, yarığı yoksa şişirilebilirdi. Kenan pompa bulmak için etrafına bakındı. Bir süre sonra aradığı pompayı buldu.

2. Saat daha ona bile gelmemişti, çok erken olduğunu düşündüğü için kapıyı çekinerek çaldı Hilmi. İçeriden gelen "Buyurun!" sesini duyan kadar da bekledi. Kapıyı çaldığı çekingenlikle girdi içeri. Eski dostu Servet'le göz göze gelir gelmez de Hilmi'nin çekingenliği geçti. Servet, arkadaşını görünce hemen ayağa kalktı, "Hilmiciğim, bu ne güzel sürpriz!" diyerek arkadaşına sarıldı.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olaya dayalı anlatım yapılmıştır.
- B) Bir varlığın belirgin özellikleri tanıtılmıştır.
- C) Kişi ve zaman unsurlarına yer verilmiştir.
- D) Öyküleyici metin yapısı ile yazılmıştır.

3. Bir dağa tırmanmak için öncelikle rotanın belirlenmesi ve gerekli ekipmanın hazırlanması gerekir. Tırmanışa erken saatte başlamak birçok yönden fayda sağlar. Tırmanma esnasında belirlenen noktalarda molalar verilmeli, kamp kurulmalıdır. Zirveye çıkmak için hava koşullarının uygun olması beklenmeli, koşullar uygun olduktan sonra zirveye ulaşılmalıdır.

Bu metinle ilgili,

- I. Sıralı/kronolojik metin yapısıyla yazılmıştır.
- II. Kişi ve mekân ile ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
- III. Olaya dayalı anlatım söz konusudur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

4. I. Sinema salonunun bekleme kısmı; mısır ve kahve kokularının birbirine karıştığı, herkesin kıpır kıpır olduğu, uğultulu ama canlı bir atmosferdi. Bilet sırasındaki insanlar heyecanla fısıldaşıyor, bazıları afişlere göz gezdriyordu. Çocuklar yerlerinde duramıyor, gençler telefonlarına bakıp seans saatini kontrol ediyordu. Salonun cam kapısının önünde ise içeri girme anını bekleyen sabırsız bir kalabalık dalgalanıyordu.
- II. Dolmabahçe Sarayı'nın yapımına, Beşiktaş Sahil Sarayı'nın kullanışsız hâle gelmesi nedeniyle Sultan Abdülmecid tarafından karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda eski köşkler ve kasırlar yıkılmış, 13 Haziran 1843'te Dolmabahçe Sarayı'nın yapımına başlanmıştır. Yapımı on üç yıl süren Saray, 7 Haziran 1856'da resmen açılmıştır.
- III. Çelikten bıçak yapımında öncelikle çelik ısıtılır ve örs üzerinde çekiçle şekillendirilir. Şekillendirilen bıçak sertlik kazanması için belirli sıcaklıkta yine ısıtılır sonra da yağ veya suya batırılarak soğutulur. Ardından temperleme yöntemi ile bıçağın kırılabilirliği azaltılır, esnekliği artırılır. Daha sonra da bıçağın kenarı inceltip keskinleştirilir. Sap kısmı da hazırlanan bıçağa son şekli verilir ve bıçak cilalanır.

Numaralanmış paragrafların metin yapıları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Öyküleyici	Sıralı/Kronolojik	Öyküleyici
B)	Sıralı/Kronolojik	Öyküleyici	Öyküleyici
C)	Öyküleyici	Öyküleyici	Sıralı/Kronolojik
D)	Öyküleyici	Sıralı/Kronolojik	Sıralı/Kronolojik

5. Hikâye, roman, masal gibi metinlerde kahramanın başından geçen olayları anlatmak için kullanılan metin yapısına "öyküleyici metin yapısı" denir. Öyküleyici metin yapısının kullanıldığı metinlerde olaylara, olayları yaşayan kişi ve varlıklara, olayların yaşandığı yer ile zamana yer verilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi öyküleyici metin yapısıyla yazılmış bir metinden alınmış olamaz?

- A) Çiftlikte çalışan genç bir köylü Mustafa Kemal'e bir şey sormak için yanına geldi. Gencin elleri nasırlıydı, yüzü de güneşten yanmıştı ama gözleri pırıl pırıldı. Mustafa Kemal ona yaklaşıp "Ne sormak istersin?" diye sorduğunda genç "Toprağı daha verimli nasıl işlerim?" dedi. Bu yanıt karşısında Mustafa Kemal gülümsedi ve "İşte, bu milletin geleceği, öğrenmek isteyen ellerde saklıdır." diyerek ona tarım eğitimi alması için destek verdi.
- B) Ahşap beşiğin başında duran anne, loş ışıktaki ninni söyleyerek çocuğunu usulca sallıyordu. Sımsıkı yumulu, bembeyaz eller uykuya geçişle gevşedi. Dışarıda rüzgâr uğuldarken içeride zaman durmuş gibiydi. Küçük bebek uyuyunca annesi odadan sessizce çıktı. Yapacak çok işi vardı.
- C) Sözlük; bir dildeki sözcüklerin anlamlarını, yazılışlarını ve kullanımlarını açıklayan temel başvuru kaynağıdır. Genellikle alfabetik sıraya göre düzenlenir. Sözlükte her sözcüğün tanımıyla birlikte örnek cümleler veya köken bilgileri de yer alabilir.
- D) Salonda ışıklar söndüce herkesin bakışları sahnedeki kırmızı perdede toplandı. Gümüş şapkalı sihirbaz, hafifçe eğildi ve elindeki asa bir anda yıldız saçar gibi parladı. Sihirbaz önce boş bir kutudan güvercin uçurdu, ardından izleyicilerin şaşkın bakışları eşliğinde bir kartı havada dans ettirdi.

Anlatımı daha anlaşılır kılmak için düşünceyi geliştirme yolları kullanılır.

Tanımlama

Bir varlığın ya da bir kavramın ne olduğunu belirtmek için onu özel ve değişmez niteliklerini sıralayarak tanıtmaya **tanımlama** denir. Tanımlama “**Bu nedir?**” sorusunun cevabıdır.

Örnek:

Kartpostallar geçmişten bu yana var olan ve kişiye kendini özel hissettiren mektuplaşma araçlarından biridir. Günümüzde onların yerini mesajlar, e-postalar almış olsa da kartpostalların samimi ve nostaljik ruhu insanları hâlâ mutlu etmektedir.

Bu metinde “kartpostal” tanımlanmıştır.

Sıra Sende 6

Teleskop, uzaktaki gök cisimlerini görmek için kullanılan bir gözlem aracıdır. 1608’de Hollandalı Hans Lippershey tarafından icat edilmiştir. Galileo Galilei, bu aracı geliştirerek gökyüzünü inceleyen ilk bilim insanı olmuştur. Daha sonra Newton, aynalı teleskop tasarımıyla görüntü kalitesini artırmıştır.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

A) Örneklendirme	B) Tanımlama
C) Benzetme	D) Karşılaştırma

Karşılaştırma

Metinde işlenen konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak, anlatımı inandırıcı kılmak amacıyla konu, kavram, durum veya olaylar arasındaki benzerlik ya da farklılıkların ortaya konulmasına **karşılaştırma** denir. Karşılaştırma yapılan metinlerde “**en, bile, göre, kadar, daha, işin kötüsü, her ne kadar, oysa, ise, ne var ki**” gibi söz varlıkları kullanılır.

Örnek:

Çocuğunuzla birlikte masal okumak sadece eğlenceli bir etkinlik değildir. Onunla kaliteli zaman geçirmenin harika bir yoludur aynı zamanda. Birlikte okuyabilir, birlikte gülebilir ve birlikte öğrenebilirsiniz. Çocuğunuzla baş başa geçirdiğiniz bu zaman, aranızda daha güçlü bir bağ kurulmasını sağlar.

Bu metinde ebeveyn ve çocuğun birlikte masal okumalarının aralarındaki bağı kuvvetlendireceği karşılaştırmalı olarak anlatılmıştır.

Benzetme

Bir varlığın veya durumun bir özelliğinin çarpıcı bir şekilde ortaya konması için o özelliği eksiksiz taşıyan bir varlığı ya da durumu göstermeye **benzetme** denir. Benzetme yapılırken “**gibi, sanki, misali, tıpkı, aynen, aynı, benzer, âdeta, aynı, -mış gibi, sanki, -msı**” gibi ifadeler kullanılır.

Örnek:

Öğretmen, toprağa tohum eken bir çiftçi gibidir. Her öğrenciyi bir tohum gibi düşünürsek öğretmen de onları sabırla sulayan, besleyen ve sonunda meyveye durmasını bekleyen kişidir.

Bu metinde öğretmen “çiftçi”ye, öğrenci de “tohum”a benzetilmiştir.

Örneklendirme

Metinde açıklanmaya çalışılan konuyu somutlaştırmak ve desteklemek için örnek vermeye **örneklendirme** denir. Örneklendirmede “**gibi, örnek olarak, örneğin, misal olarak, mesela**” gibi ifadeler kullanılır.

Örnek:

Hayat kaynağı olan su, çeşitli nedenlere bağlı olarak kirlenir ve kullanılmaz hâle gelir. Bu sebeplerin çoğunluğu insanlarla ilişkilendirilir. Kimyasal kirleticiler, tarımsal faaliyetler ve evsel atıklar gibi çeşitli unsurlar suyun doğal dengesini bozar.

Bu metinde suyun dengesini bozan unsurlar örneklendirilmiştir.

Sıra Sende 7

Okyanus kıyılarında yer alan ve genellikle okyanuslarla bağlantılı olan denizlere “kenar deniz” denir. Kenar denizler ile okyanuslar arasında adalar yer alır. Sarı Deniz, Japon Denizi ve Karayip Denizleri kenar denizlerden bazılarıdır.

Bu metnin anlatımında;

- I. benzetme,
- II. tanımlama,
- III. örneklendirme

düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

A) Yalnız I	B) Yalnız II
C) I ve III	D) II ve III

Etkinlik 3

Aşağıdaki metinlerde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını işaretleyiniz.

- a.** Çiçek dürbünü, içine bakıldığında sürekli değişen renkli ve simetrik desenler gösteren bir alettir. Genellikle üç aynanın prizma şeklinde yerleştirilmesiyle oluşur. İç kısmında boncuk, cam, pul gibi renkli malzemeler bulunur. Işık bu parçalar üzerinden yansır ve aynalar sayesinde göz alıcı geometrik şekiller oluşur. Hareket ettirildikçe desenler değişir, bu da farklı bir görsel deneyim sunar.

Benzetme

Tanımlama

Karşılaştırma

Örneklendirme

- b.** Mercan resifi, denizlerin ılık ve sıcak bölgelerinde yaşayan milyonlarca küçük mercan polipinin zamanla bir araya gelerek oluşturduğu büyük ve renkli su altı yapılarıdır. Okyanusta yaşayan balık, denizanası, denizyıldızı, istakoz, karides, ahtapot gibi pek çok deniz canlısı mercan resiflerinde yaşar. Mercan resifleri böyle bir canlı çeşitliliğine sahip olduğu için dalgıçların en çok tercih ettiği dalış alanlarıdır.

Benzetme

Tanımlama

Karşılaştırma

Örneklendirme

- c.** Günlük hayatın kaçınılmaz bir parçası olan stres, bireylerin karşılaştığı zorlayıcı durumlara verdikleri doğal bir tepkidir. Ancak stres sürekli hâle gelir veya yoğun bir şekilde yaşanır hem fiziksel hem de zihinsel sağlık üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Düzenli bir uyku düzeni, fiziksel etkinlik ve hobi edinmek gibi yöntemler stres yönetiminde etkili olabilir.

Benzetme

Tanımlama

Karşılaştırma

Örneklendirme

- ç.** Çocuklara belli bir yaşa kadar, bilgi aktaran kitaplardan çok hayal güçlerini destekleyen kitaplar okumalıyız. Onlar için seçtiğimiz kitapların konuları sevgi, dostluk, empati gibi değerleri işlemelidir. Ayrıca karakter gelişimini destekleyen kitaplar, çocukların kendilerini tanımalarına yardımcı olur.

Benzetme

Tanımlama

Karşılaştırma

Örneklendirme

- d.** Hint Okyanusu kıyılarında Somali sahillerinde yetişen ejderdragon ağacının görünüşü bildiğimiz ağaçlardan biraz farklı. Bu ağacın, mantarı andıran şapka şeklindeki dallarının üzerinde kirpi gibi yeşil saçları var. Ejderdragon ağaçlarını diğer ağaçlardan farklı yapan bir başka özellik, kesildiği ya da gövdesinden bir sıyrık alındığı zaman akıttığı kırmızı renkli sıvıdır. Yapılan araştırmalarda bu sıvının demir içerdiği saptanmıştır.

Benzetme

Tanımlama

Karşılaştırma

Örneklendirme

1. Öğrenci, bir eğitim kurumunda bilgi edinmek amacıyla derslere katılan ve öğrenme sürecine aktif olarak dâhil olan kişidir. Öğrenciler anaokulundan üniversiteye kadar farklı seviyelerde eğitim görebilir. Öğrenciliğin farklı aşamaları bireyi farklı şekillerde geliştirir. Örneğin ilkokul okuma, yazma ve temel eğitim becerilerinin kazanıldığı yer iken üniversite eğitimi meslek edinmeye ve belli bir alanda uzmanlaşmaya yöneliktir.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetme B) Karşılaştırma
C) Tanımlama D) Örneklendirme

2. Beş Estonyalı öğrenci Demir Çağı'ndaki insanların nasıl yaşadığını deneyimlemek için elektrik, su, ulaşım gibi imkânların olmadığı bir yerde bir hafta yaşamaya karar verdi. Bir haftalık deneyimleri sonucunda öğrenciler, yaşadıkları en büyük sıkıntının güvenlik olduğunu dile getirdiler. Yaşam alanlarını doğada oluşturan öğrenciler, özellikle vahşi hayvanlardan korunmanın hayli zor olduğunu söylediler.

Bu metnin anlatımında;

- I. örneklendirme,
II. benzetme,
III. karşılaştırma

düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

3.

Parmak izi, her insanın parmak uçlarında bulunan ve yaşam boyu değişmeyen benzersiz deri desenleridir. Parmak izini hepimiz daha çok suç ve adli bilimlerle ilişkilendirsek de aslında parmak izi; sağlık sektörü, güvenlik sistemleri, finans ve e-ticaret gibi pek çok alanda kullanılmaktadır.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmamıştır?

- A) Tanımlama B) Karşılaştırma
C) Örneklendirme D) Benzetme

4. Yakın zamana kadar boa yılanlarının suyu ağızlarındaki küçük bir delikten sanki pipetle çekmiş gibi içtikleri biliniyordu. Ancak yeni bir araştırmanın sonuçları bu hayvanların yalnızca bu şekilde su içmediklerini ortaya koyuyor. Öyle ki bu yılanların alt çenelerinde bulunan deri kıvrımları tıpkı bir sünger gibi suyu çekiyor, sonra da bu kıvrımların bulunduğu bölgedeki kas hareketleri sayesinde su mideye aktarılıyor.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri vardır?

- A) Benzetme - Karşılaştırma
B) Karşılaştırma - Örneklendirme
C) Örneklendirme - Tanımlama
D) Karşılaştırma - Tanımlama

5. Çağımızın en büyük icatlarından olan telefon, 1876 yılında Alexander Graham Bell tarafından icat edilmiştir. Başlangıçta sadece sabit hatlar üzerinden çalışan telefonlar, zamanla tuşlu sistemlere ve sant-ral bağlantılarına kavuştu. 1973'te Martin Cooper ilk cep telefonunu geliştirdi ve mobil iletişimin temellerini attı. Günümüzde telefonlar internet erişimi, görüntülü konuşma gibi çoklu uygulamalarla dijital yaşamın vazgeçilmez parçası hâline geldi.

Bu metnin anlatımında;

- I. karşılaştırma,
- II. benzetme,
- III. örneklendirme,
- IV. tanımlama

düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

6. Türk Hava Yolları (THY), Türkiye'nin en büyük ulusal hava yolu şirketidir. 1933 yılında kurulan THY, merkezi İstanbul'da bulunan ve hem iç hem dış hatlarda hizmet veren dev gibi bir kuruluştur. Günümüzde en fazla ülkeye uçuş yapan hava yolu şirketi ünvanına sahiptir. Türk Hava Yolları, 340'tan fazla noktaya sefer düzenlemektedir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Tanımlama
- B) Benzetme
- C) Örneklendirme
- D) Karşılaştırma

7. Selanik Yunanistan'ın kuzeyinde, Ege Denizi kıyısında yer alan tarihî bir liman kentidir. MÖ 315 yılında kurulan şehir, Roma ve Bizans dönemlerinde önemli bir kültürel ve ticari merkez olmuştur. Burası, Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu yer olması nedeniyle de Türk tarihi açısından özel bir anlam taşır. Bugün Selanik; çok kültürlü yapısı, festivalleri, mimari mirası vb. ile hem turistik hem de kültürel açıdan dikkat çeken bir şehirdir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama - Benzetme
- B) Benzetme - Karşılaştırma
- C) Karşılaştırma - Örneklendirme
- D) Tanımlama - Örneklendirme

8. Fotosentez, bitkilerin güneş ışığını kullanarak karbondioksit ve suyu besin maddelerine dönüştürdüğü yaşamsal bir süreçtir. Bu dönüşüm sırasında ışık enerjisi, klorofil pigmenti sayesinde kimyasal enerjiye çevrilir. Sürecin sonunda glikoz üretilir ve yan ürün olarak oksijen açığa çıkar. Fotosentez bitkilerin beslenmesini sağladığı ve atmosferdeki oksijen dengesini koruduğu için doğadaki en önemli dögüdür.

Bu metnin anlatımında;

- I. karşılaştırma,
- II. benzetme,
- III. örneklendirme,
- IV. tanımlama

düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

Yaşanmış ya da yaşanabilir olay veya durumların kişi, yer ve zamana bağlı olarak anlatıldığı kısa edebî tür **hikâye** denir.

Hikâyenin olay, kişi ve varlık kadrosu, yer, zaman olmak üzere dört temel unsuru vardır.

Olay

Hikâyede konuyu geliştiren yaşantı ya da durumdur. Olaylar, ana olay etrafında gerçekleşir.

Kişi ve Varlık Kadrosu

Anlatılan olayları veya durumları yaşayan kahramanlar, hikâyenin kişi kadrosunu oluşturur. Hikâyedeki kişi ve varlık kadrosu sınırlıdır. Özellikleri uzun uzadıya anlatılmaz sadece olayla ilgili belirgin yönleri ortaya konur. Canlı ve cansız bütün varlıklar hikâyenin kişi ve varlık kadrosunu oluşturabilir.

Yer

Olayın yaşandığı çevre veya mekândır. Hikâyede yer unsuru ayrıntılı olarak verilmez.

Zaman

Olayın başlangıcından bitişine kadar olan dönem, an, mevsim ya da gündür. Bazı olay yazılarında zaman verilmez, sezdirilir. Örneğin “gece vakti” yerine “Yıldızlar, simsiyah gökyüzünde ışıldıyordu.” denebilir.

Hikâyenin diğer unsuru olay örgüsüdür.

Olay Örgüsü

Olay örgüsü, olayların neden-sonuç ilişkisiyle birbiri ardınca sıralanmasıdır.

Örnek:

Ormanın birinde zalimliği ve kötülüğüyle ünlenmiş bir aslan yaşamış. Ormandaki tüm hayvanlar ondan korkmuş. Gün gelmiş, aslan yaşlanmış ve elden ayaktan düşmüş. Kimseye zararı dokunamaz hâle gelmiş. Bunu fırsat bilen orman hayvanları toplanıp aslandan intikam almaya karar vermişler. Aslanı sıkıştırıp ona çifte atmaya başlamışlar. Aslan da zamanında yaptıkları için pişman olmuş ama iş işten geçmiş.

Olay: Ormanda zorbalık yapan aslana diğer hayvanların ders vermesi

Yer: Orman

Varlık Kadrosu: Aslan ve ormanda yaşayan diğer canlılar

Zaman: Belirsiz

Olay Örgüsü: Ormanda sürekli olarak kötülük yapan aslan bir gün yaşlanır. Aslanın kendilerine artık zarar veremeyeceğini bilen diğer hayvanlar aslandan intikam alır. Aslan da yaptığı hatanın farkına varır.

Sıra Sende 8

Japonya’da iyi bir judocu olmak isteyen bir çocuk varmış. Bu çocuk çok yetenekliymiş ama biraz çekingenmiş. Bu yüzden de hiçbir işe girmezmiş. Oğlunun bu hâline üzülen babası oğlunu çalıştırması için ünlü bir judo ustası ile konuşmuş. Usta da babaya, çocuğu hemen getirmesini söylemiş. Ertesi gün hocası çocuğa bir hareket göstermiş ve “Bu hareketi çalış.” demiş. Çocuk bir hafta boyunca aynı hareketi çalışmış ve hocaların gösterdiği hareketi yapmayı başarmış. Zamanla kendini geliştirmiş ve sonunda iyi bir judocu olup altın madalyalar kazanmış.

Bu metnin hikâye unsurları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	Olay	Kişiler	Yer	Zaman
A)	Bir çocuğun yaşam mücadelesi	Bir çocuk, babası, judo ustası	Japonya	Belirsiz
B)	Çekingen bir çocuğun judo öğrenip başarılı olması	Bir çocuk, babası, judo ustası	Japonya	Belirsiz
C)	Bir çocuğun judo ustası tarafından yetiştirilmesi	Bir çocuk, judo ustası	Japonya	Bir hafta sonu
D)	Bir çocuğun judo öğrenmek için kursa başlaması	Bir çocuk, babası	Japonya	Belirsiz

Etkinlik 4

Aşağıdaki hikâyenin unsurlarını yazınız.

Adamın biri hayvanat bahçesini gezmeye gitmiş. Fillerin olduğu bölüme geldiğinde ilginç bir manzara ile karşılaşmış. Fillerin hiçbirisi kafeste değilmiş ve filler zincirle de bağlanmamış. Adam, zincirsiz oldukları hâlde onları o dar alandan kaçmaktan alıkoyan bir şey olduğunu düşünmüş. İyice meraklanan adam, bu sorunun cevabını öğrenmek için oradaki bir fil eğitmenine, fillerin neden orada öylece durduklarını ve neden hiç kaçmaya çalışmadıklarını sormuş. Fil eğitmeni de “Onlar çok küçükken onları bağlamak için aynı boyda ve güçte ip kullanırız. O ip, o yaşta onları tutmak için yeterlidir. Böylece filler o ipten kurtulamayacağını anlar ve bu düşüncüyü bütün hayatlarına yayar. Bu yüzden filler, kaçmaya çalışmıyor.” demiş.

Olay:

Kişi ve Varlık Kadrosu:

Yer:

Zaman:

Etkinlik 5

Aşağıdaki metinlerde yer verilen hikâye unsurlarını işaretleyiniz.

- a. Bir yaz sabahıydı. Telefonuma gelen mesaj sesiyle uyandım. Hasretle beklediğim kuzenim geliyordu. Hemen hazırlandım ve annelere haber verdim. Onlar da kuzenimin gelmesine en az benim kadar sevindiler.

Olay

Yer

Zaman

Kişi

- b. İki kardeş odalarında oynarken anneleri de mutfakta onlara yiyecek bir şeyler hazırlıyordu. Yeşil halı, renkli oyuncaklar, duvardaki resimler ve süslemeler odayı oldukça kalabalık göstermişti. Begüm, harf bloklarıyla kule yaparken Ceren de atına binmiş sallanıyordu. Anneleri, çocuklarının bu hâllerini gördükçe mutlu oluyordu.

Olay

Yer

Zaman

Kişi

- c. Yeliz, misafirleri uğurlayıp odaya döndü. Babaannesi sandalyesini cama çevirmişti, arkası odaya dönüktü. Odaya giren torununa başını çevirip bakmadı bile. Yeliz, babaannesiyle konuşmak istediğinden “Babaanne, babaanne!” dedi birkaç kez. Cevap gelmeyince “Ooo, çok dalmışsın. Nerelerdesin? Gerçekten duymuyor musun beni?” diyerek babaannesi-ne doğru yöneldi. Babaannesi o an derin düşüncelerinden sıyrılıp torununa döndü.

Olay

Yer

Zaman

Kişi

1.

Bu görselin kullanıldığı bir hikâyenin unsurlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Çocukların kütüphanede yaptıkları anlatılmaktadır. B) Yer okul kütüphanesidir.
C) Zaman gündüz vakitleridir. D) Kişi kadrosunu sekiz kişi oluşturmaktadır.

2. Anne ördek sabırla yumurtalarının kırılmasını bekliyormuş. Bir sabah ördek yavruları yumurtalarından çıkmaya başlamış. Fakat en son ve en büyük yumurta bir türlü kırılmıyormuş. Sonunda yumurtanın beyaz kabuğu çatlamış. Diğerlerinden daha gri ve farklı olan ördek yavrusunun küçük kafası görünmüş. Anne ördek yeni doğan yavruya bakarak şefkatle “Umarım değişir.” demiş. Günler geçiyormuş ama ördek yavrusunun rengi hâlâ griymiş. Diğer hayvanlar onunla alay ediyorlar, ona “Çirkin ördek yavrusu!” diye sesleniyorlarmış. Zavallı yavru o kadar mutsuzmuş ki sonunda uzaklara gitmeye karar vermiş.

Bu metinde aşağıdaki unsurlardan hangisi belirsizdir?

- A) Varlık kadrosu B) Olay
C) Yer D) Zaman

3. Mete ile babası, akşamdan çantalarını hazırladılar ve sabah erkenden ormana doğru yola koyuldular. Mete, gündüz doğayla vakit geçirirken çok eğlendi ancak akşam olunca canı sıkılmaya başladı. Hemen çantasına uzandı. Biraz kitap okumak böylece günün yorgunluğunu atmak istiyordu ama kitabını yanına almayı unutmuştu. Mete'nin üzüldüğünü gören babası “Bak, şimdi sana bildiğim bütün hikâyeleri anlatacağım, hiç canın sıkılmayacak, merak etme.” dedi. Böylece Mete ve babası, güzel bir anı daha biriktirmiş oldu.

Bu metindeki olay aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Mete'yle babasının kampta yaşadıkları
B) Mete'nin kitaplara olan merakı
C) Mete'nin kampta canının sıkılması
D) Babasının Mete'ye hikâye anlatması

4. Bir grup kurbağa ormanda dolaşırken kurbağalardan ikisi derin bir çukura düştü. Diğer kurbağalar hemen onların yanına geldi. Çukurun çok derin olduğunu görünce kurbağaların kurtulamayacağını düşündüler. Ancak iki kurbağa diğerlerinin söylediklerini duymazdan geldi ve çukurdan çıkmaya çalıştı. Sonunda çabaları sonuç verdi ve kurbağalar çukurdan çıkmayı başardılar.

Bu hikâyede aşağıdaki unsurlardan hangisi yoktur?

- A) Olay B) Varlık kadrosu C) Zaman D) Yer

5. Büyük mü büyük bir ormanda yaşayan binbir çeşit ağaç varmış. Bu ağaçlardan bazılarının yaprakları, sonbahar mevsimi geldiğinde sararır ve sonbahar rüzgârının esmesi ile birer birer düşer. Bazıları ise yeşil kalır ve yaprakları hiç dökülmezmiş. Bu durum, dev çınar ağacının hep dikkatini çekermiş. Çünkü yapraklarının sararıp dökülmesine çok üzülürmüş. Bir gün yine sonbahar rüzgârı, hızlı hızlı esmeye ve dev çınar ağacının sararan yapraklarını dökmeye başlamış. Sonbahar rüzgârı, çınar ağacının üzüldüğünü fark edince onun yanında esmez olmuş. Böylece çınar ağacının yaprakları artık dökülmemiş.

Bu hikâyenin unsurları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Olay	Yer	Zaman	Varlık Kadrosu
A)	Çınar ağacının yapraklarının sonbahar rüzgârlarıyla dökülmesi	Orman	Sonbahar	Çınar ağacı
B)	Çınar ağacının üzüldüğünü gören rüzgârın çınar ağacının yanında esmemesi	Orman	Sonbahar	Çınar ağacı, rüzgâr
C)	Çınar ağacının dökülen yapraklarını gördükçe rüzgârın sevinmesi	Bahçe	İlkbahar	Çınar ağacı
D)	Çınar ağacının dikkatini çeken şeyleri rüzgârla paylaşması	Orman	Sonbahar	Çınar ağacı

6. **Olay:** Yusuf'un okula başlama hazırlıkları **Kişiler:** Yusuf, annesi ve babası
Yer: Yusuf'un evi **Zaman:** Eylülün ilk haftası

Aşağıdakilerden hangisi bu yapı unsurlarına göre kurgulanmıştır?

- A) Eylülün son günleriydi. Yusuf erkenden uyandı. Heyecanlıydı çünkü okula başlıyordu. Önce ailesiyle kahvaltı yaptı. Ardından ellerini yıkadı, dişlerini fırçaladı. Okula gitmek için hazır. Evden çıktı, yol boyunca sınıf arkadaşlarını ve öğretmenini düşündü. Onları çok merak ediyordu.
- B) Eylülün ilk haftasıydı. Annesi Yusuf'u uyandırdı. Yusuf formasını giydi, mutfığa indi. Annesiyle kahvaltı yaptı. Ardından dişlerini fırçaladı, odasına tekrar çıkıp çantasını hazırladı. Okula gitmek için artık hazır. Sınıf arkadaşlarını ve öğretmenini çok merak ediyordu.
- C) Annesi ve babasıyla kahvaltı yapan Yusuf, bugün okula başlıyordu. Heyecanlıydı. Hemen kahvaltısını yaptı ve evden çıktı. Yolda komşularının oğlunu gördü. O da okula bugün başlıyordu. Yol boyunca sohbet ettiler ve sonunda okula vardılar. Nasıl bir gün olacaktı acaba? Yusuf bunu çok merak ediyordu.
- D) Eylülün ilk haftasıydı. Yusuf sabah erkenden uyanmıştı. Uyandığında çok heyecanlıydı çünkü bugün okulun ilk günüydü. Sınıf arkadaşlarını ve öğretmenini çok merak ediyordu. Önce okul formasını giydi, ardından annesi ve babasıyla kahvaltı yaptı. Ellerini yıkadı, dişlerini fırçaladı; annesi de Yusuf'un beslenme çantasını hazırladı. Yusuf artık okula gitmeye hazır.